A°. 1826. N°. 1[illegible]

ARNHEMSCHE COURANT

Dingsdag den 21 November.

FRANKFORT, den 17. November.

Volgens berigten uit Odessa, van den 2. dezer, had men aldaar tijdingen uit Konstantinopel, volgens welke in die hoofdstad op nieuw groote onlusten hebben plaats gehad. Het is den Grooten Heer gelukt, door strenge maatregelen de rust te herstellen; evenwel schijnen deze nieuwe bewegingen te bewijzen, dat het doel, hetwelk hij zich voorstelt, nog niet bereikt is. De armeidan is andermaal het tooneel geweest, [illegible], sterk aan het Islamismus verkleefde Mahomedanen zijn omgekomen en aan het nieuwe stelsel opgeofferd, waarmede het Islamismus zich nog niet vereenigen kan.

Wijders heeft men heden nog de volgende berigten:

Bucharest, *den 28. October*. Een tartaar, die in 5 dagen van Konstantinopel is aangekomen, heeft de officiele tijding aangebragt, dat de sultan een nieuw komplot van de janitsaren heeft ontdekt, en dat dien ten gevolge het verbannen, ter dood brengen en het verdrinken, hetwelk gedurende de laatste tijden slechts in stilte gedaan werd, thans weder openlijk plaats heeft. In weerwil der schijnbare rust, blijft deze hoofdstad nog steeds in groote gisting.

Triest, *den 5. November*. De kapitein van een vaartuig, hetwelk in elf dagen van Tschesme is aangekomen, verhaalt, dat hij van den Oostenrijkschen consul te Scio heeft vernomen, dat de Oostenrijksche generaal *Paulucci* in allerijl van Smirna was vertrokken en te Scopoli eene landing had gedaan, in weerwil van den tegenstand, dien hij er ontmoette. De berigten der aanrandingen, door Grieksche kapers, vermeerderen nog bij voortduring, en de handels-courant van Marseille is er vol van.

GENEVE, den 8. November.

Sir *Fredrik Adams*, lord opper-commissaris der Ionische eilanden, is, na een verblijf van 3 dagen, gisteren van hier naar Milaan vertrokken. Gedurende zijn verblijf alhier, heeft hij verhaald, dat het getal van Grieksche vrouwen en kinderen, welke op de Ionische eilanden eene schuilplaats zoeken, zoo groot is, dat het onmogelijk wordt langer in de dringendste behoeften te voorzien, ingeval het Engelsch parlement tot dat einde [illegible] onderstand verleent.

WEENEN, den 30. October.

Zijne Konikl. Hoogh. de infant don *Miguel* van Portugal heeft gisteren, na bekomene pauselijke dispensatie, zijne verloving met zijne nicht, de Koningin *Maria van Portugal*, in tegenwoordigheid van Zijne Majesteit den Keizer en de doorluchtige aartshertogen, voltrokken, nadat hij vroeger den 27. in de woning van den Portugeeschen gezant aan het Weener hof, den baron van *Villasecca*, den eed op de constitutie van Portugal had afgelegd. Op uitdrukkelijke begeerte van den infant, was de Brazilische gezant aan het Oostenrijksche hof, de burggraaf *de Rezende*, getuige van deze handeling, en nadat Z. K. H. den eed afgelegd had, schreef hoogstdezelve eigenhandig het formulier van den eed af en voegde hetzelve bij eenen brief aan zijnen doorluchtigen broeder.

STOKHOLM, den 3. November.

De graaf *von Wetterstedt*, minister van buitenlandsche zaken, en de heer *van Schulzenheim*, kanselier van het hof, van de eene zijde, de minister van Denemarken bij ons hof en de heer *van Krabbe*, van de andere zijde, hebben gisteren een verdrag geteekend, waarbij de betrekkingen van koophandel van Zweden en Noorwegen met Denemarken zijn geregeld. Dit verdrag is op zeer liberale grondbeginselen gebouwd, en waarborgt wederkeerig den onderdanen der drie Koningrijken, alle voordeelen, welke door de meest bevoorregte natien worden genoten. Zweden heeft, ten behoeve van Denemarken, afstand gedaan van de acte van scheepvaart; [illegible] dezelfde voordeelen in de Deensche havens, en de vrijheid der scheepvaart is zelfs uitgestrekt tot de kleine vaartuigen, welke de kusten bevaren tusschen de drie koningrijken. Het havengeld, bakengeld, loodsgeld, enz. zijn zonder onderscheid voor buitenlandsche en binnenlandsche schepen gelijk gesteld. Dit verdrag, hetwelk voor 10 jaren is gesloten, zal met den 1. Januarij aanstaande in werking gesteld worden.

De Koning heeft den invoer van buitenlandsche rogge toegestaan, onder een inkomend regt van twee dalers bankgeld per ton; dezelve zal echter alleen worden toegelaten in de haven van het gouvernement van Bonne en Halland.

LONDEN, den 17. November.

Het gerucht loopt, dat er grond is om het vestigen der onafhankelijkheid van Griekenland te verwachten, ten gevolge der tusschenkomst van ons gouvernement.

— Men kan tot heden nog niets bepaalds ten aanzien der zaak van de korenwetten zeggen. De ministers laten thans door deskundigen allerwege in het land berigten inwinnen omtrent alles, wat op den landbouw betrekking heeft; doch het blijft twijfelachtig, of zij in het eerste jaar des nieuwen parlements eene voordragt tot verandering van het tegenwoordige stelsel doen zullen, zoodanig zijn de zwarigheden, welke men ontmoet.

— Van Sincapoere, in Oost-Indien, heeft men berigten tot het midden der maand Mei. Dezelve luiden zeer gunstig. Niet minder dan 70 Europische, Indische en Chineesche koopvaardijschepen lagen alstoen in de haven voor anker. Uit alle deelen van de Britsch-Indische bezittingen komen onophoudelijk Britsche kooplieden en handwerkslieden aan, om zich aldaar neder te zetten. Bij voortduring komen er ook Chinezen, onder welke de rijkeren eenen geest van speculatie en handel ontwikkelen, die zelfs den Britten achting inboezemt. De opperhoofden van het eiland Borneo, ja zelfs de Koning van Cochinchina versmaden het niet, de voortbrengselen van hun land naar de Britsche kolonie ten verkoop te zenden, en daartegen Europische producten en waren in te ruilen. De stad neemt dagelijks in welvaart toe en de Europische bezitting bepaalt zich niet meer tot hare muren alleen, daar men reeds bezig is, het binnenste des eilands te ontginnen, waartoe de regering bijzondere aanmoediging verleent. Wel hebben in vroegere tijden onderscheidene kolonien van andere natien een bijna even zoo merkwaardig voorbeeld van snellen wasdom opgeleverd, en Batavia, in de nabijheid van Sincapoere, levert daarvan reeds een bewijs op. Dan alle deze kolonien ontbrak het aan die vastheid, welke alleen de welvaart verzekeren kan, — vrije naar het moederland gevormde instellingen; en zij vervielen. De Britten hebben, eerst na den afval van hunne Noord-Amerikaansche kolonien, de groote kunst van het koloniseren regt geleerd, en geen volk (uitgezonderd de Amerikanen) evenaart hen thans hierin.

— Den 7. Augustus waren de Ashantijnen met 25,000 man tot bij het dorp Doodewan, ongeveer 24 mijlen van Accra, genaderd, waar de Engelschen met eene magt van 4,000 man, onder de orders van den luitenant-kolonel *Purdon*, zich bevonden. Deze magt bestond uit troepen van onderscheidene inlandsche vorsten, uit Engelschen, Hollanders en Deenen, in vijf brigades verdeeld, met twee aanzienlijke observatie-korpsen op de flanken des legers. De Ashantijnen begonnen den aanval op eene stoute wijze. De vereenigde magt onder den luitenant-kolonel *Purdon* bood hun het hoofd. Men streed gedurende een uur, eenige troepen van de inlanders namen de vlugt en men staakte het gevecht. In dien hagchelijken stond stortteden de Afrikaansche spaarbenden, met twee stukken geschut, op den vijand in en verspreidden vernieling in deszelfs gelederen. De Ashantijnen namen in alle rigtingen de vlugt, het kamp en al de bagaadje des Konings achterlatende, waaronder men het hoofd van sir *Charles M'Carthy* vond. Het verlies van den vijand wordt op 6000 man begroot; aan onze zijde hebben wij 800 gesneuvelden en 2000 gekwetsten. Men zegt, dat de Koning der Ashantijnen, die bij den slag bevel voerde, is gekwetst geworden.

MADRID, den 26. November.

Men zegt dat de infant don *Miguel* eerst tegen het einde des jaars naar Portugal zal terugkeeren.

De overloopers van Alagarven, in Portugal, zijn te Aijamonte onder het gelui der klokken en onder krijgsmuzijk ontvangen geworden. De kapitein-generaal van Andaluzie, de heer *Quesada*, heeft deswege alle overheden van Aijamonte in hunne posten geschorst.

Men zegt, dat er een koerier is aangekomen met de tijding, dat er groote onlusten te Sevilie zijn ontstaan.

KEULEN, den 16. November.

In den nacht van den 13. op den 14., hebben wij hier een hevigen zuidwesten wind gehad, die tot 's morgens zeven ure geduurd heeft. Vele vaartuigen hebben groot gevaar geloopen, doch door moedige hulp zijn alle onheilen voorgekomen. Meer dan 12 groote Hollandsche schepen, die meerendeels geladen waren, zijn losgeraakt en verscheidene van dezelve zijn min of meer beschadigd geworden. Eenige vaartuigen met vruchten zijn omgeslagen, en twee kolen-aken, die onder weg waren, zijn, naar men zegt, vergaan.

BRUSSEL, den 15. November.

Zijne Excell. de minister van binnenlandsche zaken had, in het begin der maand October, aan de commissie belast met het onderzoek der heerschende ziekte te Groningen, als een bederfwerend middel aanbevolen het gebruik der chloor-kalk, door den heer *Labarraque* uitgevonden. Uit de officiele berigten dezer commissie blijkt, dat dit middel met vrucht is aangewend. Zijne Exc. heeft derhalve gaarne het aanbod van den heer *Laquinne*, artsenijmenger des Konings, aangenomen, om kosteloos aan de regering van Groningen *vijf en zeventig* fleschen chloor-kalk te zenden. Bij dien scheikundige wordt dit middel toebereid, en hij heeft aangeboden om des noods eene grootere hoeveelheid over te maken. (*)

(*) Dit middel is, volgens door ons ingewonnen berigten, vrij algemeen bekend en wordt ook binnen Arnhem bereid en met vrucht aangewend. Men verwondert zich, dat het middel in water opgelost en in fleschen naar Groningen is gezonden, daar men het veel gemakkelijker in een droogen staat derwaarts had kunnen zenden, om aldaar in water te worden opgelost. Men rekent ongeveer een lood daarvan op eene flesch water en het middel wordt veel beter in een droogen staat geconserveerd.

Aanm. der Redactie.

— HH. KK. HH. de Prins en Prinses *Frederik* der Nederlanden, zijn in den avond van den 16. van Berlijn alhier teruggekeerd.

AMSTERDAM, den 18. November.

Voor de beminnaars der natuurlijke historie is elke gelegenheid tot voldoening van hunnen weetlust aangenaam. Die gelegenheid biedt zich in deze stad onder anderen aan door de beschouwing van eenen levenden *Kameleon*, eene zeldzame verschijning voorwaar in ons klimaat. Dit wonderdier, waarvan de dichters zoo vaak gewagen, schijnt echter niet zoo aanhoudend aan kleurverwisseling onderhevig te zijn als de menschen, die men gewoon is Kameleons te heeten; want het mogt den eigenaar tot nog toe niet gebeuren daarvan eenig bewijs te onderkennen.

GRONINGEN, den 16. November.

Van den 9. tot en met den 16. dezer zijn alhier overleden 79 ouden en 49 jongen, dus te zamen 128.

ARNHEM, den 20. November.

Voor Groningen en Vriesland is te Aalten gecollecteerd de som van *f* 122.15, te Duiven *f* 80.96½, te Kerkwijk *f* 37.50, te Lienden *f* 121.32, te Maurik *f* 178.10, te Pannerden *f* 19.60, te Poederoijen *f* 29.25, te Rosendaal *f* 241, te Velluwe *f* 100, te Winterswijk *f* 258.50, te Wisch *f* 135.80.

Mengelwerk.

STRAATWEGEN.

Onlangs roemden wij de voortreffelijkheid der Diligences van den heer L. VERMEULEN. Thans lust het ons, de aandacht te vestigen op onze voortreffelijke Straatwegen, zonder welke men met de beste Diligence niet zoude kunnen voortkomen; welke nu reeds de uiterste einden van ons land verbinden, en, bij verdere uitbreiding, al meer en meer verbinden zullen. De eerste wegen van deze soort heeft men in *Holland* aangelegd. Lang heeft het geduurd, dat men daar den weg van *'s Hage* naar *Scheveningen*, *Loosduinen*, *Delft*, van *Rotterdam* naar *Gouda*, als eene soort van rariteiten noemde, en was men van oordeel, dat zulke klinkerstraten, hoe fraai en gemakkelijk ook, niet sterk genoeg waren, om daar stand te houden, waar van tijd tot tijd zwaar voertuig dezelve moest passeren. Ook hield men dezelve voor te duur om er aan te durven beginnen, en in de dagen, toen alle kassen gevuld waren met geld, liet men het maken van klinkerwegen achter. De eerste onderneming van dezen aard, die eenige uitgebreidheid had, is geweest, de vóór omstreeks dertig jaren aangelegde klinkerweg van *'s Hage* naar *Haarlem*. Maar hoe goed die weg ook voldeed, en hoe gemakkelijk hij werd bevonden; het bleef er bij, tot dat Koning LODEWIJK beval eenen klinkerweg te maken van *Utrecht*, of liever van de *Bilt* naar *Deventer*, en die dan ook [illegible] *Apeldoorn*; en, sedert 1813 is voltooid tot *Deventer*. Het is voornamelijk sedert het begin van het bestuur van Koning WILLEM I., dat het allerheilzaamste werk der straatwegen is doorgezet en uitgebreid, terwijl het nog dagelijks uitgebreid wordt, zoo dat er welligt thans geen land kan aangewezen worden, met hetwelk *Nederland*, in dit opzigt, niet wedijveren kan.

Onder de fraaije wegen van deze soort moet geteld worden die, welke in het genoemde tijdvak gelegd is van *Utrecht* tot *Arnhem*, en sedert van daar verlengd tot *Zutphen*, en van welke de talrijke reizigers, die denzelven, vooral des zomers, dagelijks passeren, groot genot hebben. — Het was alleen te bejammeren, dat dezelve, tot nog toe afgebroken werd door een ongestraat gedeelte, zich uitstrekkende van *Wageningen* tot aan de *Grebbe*: hetwelk daarom te meer te bejammeren was, omdat de reizigers genoodzaakt waren, hier te passeren eenen hoogen dijk, op sommige plaatsen bijzonder smal, en in sommige tijden van het jaar, voornamelijk bij nat weder, tamelijk slecht en voor zwaar en breed voertuig, zoo als onder anderen de Diligence van VERMEULEN, niet zonder moeijelijkheid, zelfs, in enkele gevallen, niet zonder gevaar.

Het was dan niet zonder groot genoegen, dat men, in den loop van dit jaar, de baan van eenen Straatweg van *Wageningen* op de *Grebbe* zag aanleggen en bestraten, en men leefde in het vooruitzigt, dat deze weg nog voor het invallen van het winterweder zoude kunnen bereden worden, zoo als het plan ook medebragt.

Dit plan is door Zijne Majesteit goedgekeurd en de aanbesteding, dien ten gevolge, geschied. Wie zou het gelooven, dat zulk een werk, *in weerwil der koninklijke approbatie*, kan worden gestuit, door orders van het korps de genie? Zulks echter heeft hier plaats gehad. In het plan van den straatweg was, namelijk, begrepen het rigten van den weg in dier voege, dat eene batterij van de verlatene linie van de *Grebbe* werd gesneden en dus moest weggegraven worden; zoo als ook geschied is; en daar zulks was geschied, onder approbatie van Z. M., moest men immers denken, dat men hieraan geen kwaad deed?

Wat gebeurt? Een der magthebbers bij het genoemde korps passeert aan de *Grebbe*, ziet, dat de weg gerigt is door een gedeelte der *verlatene linie*, en welke alzoo voor de defensie van het land, door het korps de genie zelve, nutteloos is verklaard; en deze geeft dadelijk order, om niet voort te gaan en met de bestrating te blijven op den afstand van 600 roeden van de linie. Aan deze order is voldaan, en alzoo ligt nu de lang gewenschte Straatweg half voltooid! Het onbestraate einde is volstrekt onbruikbaar, en de zware en breede Diligence is genoodzaakt, om, met zes paarden bespannen, stapvoets over den hoogen, smallen en natten dijk te rijden, en de passagiers moeten zich al dezen last of zelfs gevaar getroosten, ten gevolge van de caprice van iemand, die zich in dezen niet ontziet, om de door Z. M. zelven geapprobeerde werken, in derzelver nuttige en noodzakelijke voltooijing te belemmeren; en zulks alleen om eene *verlatene* en op alle punten, sedert jaren, reeds vervallene en onbruikbare linie niet te laten berooven van eene nuttelooze batterij. — Is dit *wijsheid?* of is het *zotheid?* of *wat* is het?

APHORISMEN, BEDENKINGEN EN VOORSLAGEN, AANGAANDE HET FATSOEN IN DE BURGERLIJKE ZAMENLEVING.

Het is eene bekende zaak, dat niet alleen bij de kashouders in goud en zilver, maar ook in de burgerlijke maatschappij, geene zaak meer kost en minder geeft dan — het fatsoen.

Het woord *fatsoen* komt van het fransche *façon*, en beteekent: maaksel, vorm. Zoo lang er dus menschen van een zeker maaksel, en die eenen zekeren vorm hebben, zullen zijn, kan het onmogelijk aan fatsoenlijke lieden ontbreken.

Kostelijke vazen en terines hebben fatsoen; maar aarden kamerpotten ook. — Het zou echter geene houding hebben wanneer de kristallen roomkom in het bedtafeltje verzeilde, en de kamerpot op tafel kwam. Zoodat eigenlijk fatsoen en fatsoenlijk, naar de geleerdste en wijsgeerigste afleiding, daarin bestaat, dat iets, met deszelfs vorm en maaksel, beantwoorde aan het doel, waarvoor het geschikt is, en sta waar het staan moet.

Maar gij zult toch den vuilnisman wel geen fatsoenlijk man willen noemen? — Wanneer hij zijn werk goed verrigt en zich knap gedraagt, zal ik hem eenen zeer fatsoenlijken vuilnisman noemen, en zijnen confrater, die zich aan dronkenschap schuldig maakt, daarentegen eenen gemeenen vent. — Zoo zult ook gij heer burgemeester, of baron, of advocaat of dominé of millionair, altijd heer burgemeester, of baron, of advocaat, of dominé of millionair blijven; maar naar mate gij aan de bedoeling van uwen stand voldoet, en u in het burgerlijke leven deftig gedraagt; zult gij een fatsoenlijke of gemeene burgemeester, baron enz., en, in allen gevalle, ook een vent zijn.

Wanneer sommige menschen, zich, bij uitsluiting, den fatsoenlijken stand noemen, dan zijn zij toch altijd in de war, wanneer men vraagt: „Welnu is die of die dan onfatsoenlijk?” — Neen —, heet het dan — neen! ja — maar toch! — — — Hier ziet men een van de duizend voorbeelden, hoe dwaas het is *stelsels te bouwen op woorden, van welken zin geene juiste bepaling gegeven is.* — O mijne lieve menschen! wanneer wij aan dit chapitre — inzonderheid in de godgeleerdheid — eens begonnen? dat zou een boel worden!

Daar rijdt een jongje te paard hetwelk zijnen kleermaker het jasje, dat het aan heeft, langer dan passend is, schuldig blijft; of zijne ouders op kosten jaagt, die mede opschorting van andere betaling ten gevolge hebben: — het is een fatsoenlijk jong mensch. De jonge jufvrouw P. kan geene vensterruit afnemen, geen stuk vleesch ordentelijk zouten; maar zij danst mooi en kan fransch: — eene fatsoenlijke jonge jufvrouw! — Mevrouw C., Mevrouw G., freule K., jufvrouw B. hebben daar nu den ganschen avond zitten beuzelen, gispen, kwaadspreken . . . . zeer fatsoenlijke dames! — fatsoenlijk gezelschap! — Mijnheer H. heeft, behalve zijne stellige ondeugden, nog dit, dat hij geen het minste nuttige werk kan verrigten, te zot is om alleen te loopen en eenen ieder naar betaling laat wachten — een zeer fatsoenlijk man!

Met al dat fatsoen zijn diegenen het meest belemmerd, die in de maatschappij algemeen voor fatsoenlijk gehouden worden, maar geen inkomen hebben om zich voor te doen, zoo als dit nu geacht wordt te behooren; want het fatsoen kost zoo veel aan gebruiken en aan fooijen reeds, dat men er bang voor wordt; behalven dat allen, die in de gelegenheid zijn, dezulken, die in de hoedanigheid van fatsoenlijke lieden bij hen ter markt komen, zoodanig laten betalen, dat er voor een man van kwaliteit (zoo als men het dan ook al noemt) maar zonder evenredig vermogen, geen aankomen aan is. Zoo zijn, b. v. sommige groote kostscholen, vooreerst uit hoofde van de hooge school- en kostgelden, maar inzonderheid door de presenten, die (somwijlen aan ieder lid der familie op deszelfs verjaardag) door het gebruik ingevoerd zijn, instituten van zeer fatsoenlijke afzetterij. Behalve dat er nog in andere gevallen, die niets met het onderwijs te doen hebben, over de beurzen der jonge lieden gedisponeerd wordt. Het is dan wel waar: Monsieur krijgt den lof der hoogste godvrucht en zoo veel recommandatie als daar op volgen kan; met dat al, de ouders der kinderen moeten het betalen. Is dit geene zaak, waarmede de regeringen zich, bij het vestigen eener school, wel moeijen mogten?

Het ware dan zeer te wenschen, dat vele dingen in de maatschappij anders waren, opdat het fatsoen niet zoo veel geld kostte, dat menigen het angstzweet uitbreekt.

Rijke lieden moeten vertering maken; waar zou anders de maatschappij van bestaan? Rijke lieden moeten mild zijn; want wie zou het anders zijn? — maar men moest geen fatsoen, naar glans van [illegible] schatten.

In vele gevallen echter zijn die rijke lieden zoo [illegible] een ongegoede denken durft. — Nu ja! in omstandigheden, [illegible] er niet buiten zouden kunnen, zonder zich ten toon te stellen [illegible] publiek, bij openlijke giften, of ter gelegenheid van [illegible] — dit is iets anders. Maar overigens zullen velen hunner [illegible] naauwste bedingen, geenen stuiver geven wanneer zij het met eenen cent doen kunnen — mits er geen haan naar kraaije. Aan eene kiesche edelmoedigheid hebben [illegible] dengenen zullen onttrekken, die [illegible] stellig aan het vragen toe is, en zich niet behoeft te schamen liefdegaven te ontvangen. Het klinkt dan zeker zeer mooi: die of die geeft jaarlijks zoo veel duizenden aan de armen; maar is de regte weldadigheid niet bij uitsluiting: van daar, dat in ons weldadig vaderland de eigenlijke armen er het best aan toe zijn, en ook velen zich bij die klasse voegen, die anders nog wel in de noodzakelijkheid en mogelijkheid zouden geweest zijn, zich in hunnen kring, waarin geene fatsoenhouding van hen gevergd werd, te handhaven. — Inderdaad hoort men ook dikwijls: „heeft die het kwaad? — heden! hij komt toch nog zoo knap voor den dag” enz.

De beste raad zal dan deze zijn: daar het eenmaal in de wereld zoo is, dat degeen, die van een inkomen van *f* 12,000 op een van *f* 4000 gereduceerd wordt, uit hoofde van den staat, dien hij gewoon is te voeren, schier meer beklaagd wordt dan degeen, die alle zoogenaamd fatsoen moet laten varen of uitscheiden met eten, indien hij meer reductie ondergaan moet — zoo wete een iegelijk het voor zich, en late het der wereld stil aanzien, wanneer hij zijn hoofd met geene kostbare gebruiken en vertooningen breekt, die anders gerekend worden in den, bij uitsluiting zoogenaamden, fatsoenlijken stand te huis te behooren. Zij mogen praten; maar niemand zal helpen dragen; en hebt gij u moeten in den grond boren, dan kunt gij nog worden berispt en uitgelagchen toe.

Zoo is de wereld.

Het is daarentegen in het geheel geene schande, wanneer uwe dochters de handen mede uit den mouw steken. Integendeel, daarmede helpen zij den kost verdienen, en dan kan er al eens een nieuw hoedje of wat

er dan aardigs naar haren stand noodig zijn mag, op staan. Het is geene schande, wanneer uw huis juist niet op zijn elf en dertigste gemeubileerd is, en gij geene kransjes houdt. Het is niet onfatsoenlijk, eenvoudig te leven — maar het is hoogst onfatsoenlijk, moedwillig zich zelven te ruineren en anderen te benadeelen — onfatsoenlijk boven zijnen stand te gaan —; maar even onfatsoenlijk om trotschheid te paren met karigheid, wanneer men er door geen gebrek aan middelen toe gedwongen wordt.

MONARCHALE REGERINGSVORM IN *ZUID-AMERIKA.*

Het hoofdstuk van den heer DE PRADT, in een zijner laatste werken, met het opschrift: *vrai système de l'Europe, rélativement à l'Amérique et la Grèce*, voorkomende, hebben wij geoordeeld, onder bovenstaanden titel, vrij vertaald ter plaatsing in de Arnhemsche Courant te mogen aanbieden:

» Het is derhalve blijkbaar, dat het verkeerde gedrag, hetwelk *Spanje* in alle opzigten gehouden heeft, de eerste oorzaak van die algemeene overhelling naar Republieken is, welke in *Amerika* wordt waargenomen. Maar dit is niet alles. Onmogelijk kan eene gebeurtenis van zoo grooten omvang, als de vestiging van *Amerika* tot een gemeenebest, door eene enkele en slechts inwendige oorzaak zijn tot stand gebragt. Het is ontwijfelbaar, dat wij nog andere meer verwijderde, doch niet minder werkzame oorzaken, zullen aantreffen. Onder deze bekleedt eene eerste plaats de zedelijke toestand van het koningschap (*royauté*), zoodanig als de loop der gebeurtenissen sedert vele jaren, mitsgaders de door dezelve te weeg gebragte algemeene wijze van denken, dien heeft gevormd. Want wij handelen thans over de meening of het gevoelen omtrent hetzelve (het koningschap namelijk); en het zou eene dwaling zijn, wanneer men geloofde, dat gevoelen naar waarde te schatten, door het gelijk te stellen met die, welke ons eigen zijn, en dat hetgeen onze genegenheid en overtuiging uitwerkt, dezelfde kracht en invloed in de Amerikaansche wereldstreek heeft. Er is geen grooter bron van dwaling, dan om de waarde der dingen op die wijze te beoordeelen, hoezeer dezelve ongelukkig het meest wordt aangetroffen.

Om ons, bij gebrek van juiste grenzen, in geene onbepaalde ruimte te verliezen, zullen wij ons bepalen bij het doorloopen van het tijdvak van 1763. Laat ons zien, wat daarin is voorgevallen, en onderzoeken, welke gezindheden, ten aanzien van het koningschap, ontstaan kunnen zijn.

Wij kiezen dit tijdvak van 1763, waarop men misschien niet genoeg de aandacht gevestigd heeft, als een bijzonder leerrijk tijdsgewricht, hetwelk aanvangt met het eindigen van den oorlog van 1756. *Frankrijk* had, onder een slecht bestuur, deszelfs voorrang op *Engeland* verloren. Van dien tijd dagteekent de meerderheid van het laatstgenoemde in de financien, de kolonien en de marine. Toen maakte zich *Engeland* van den schepter meester, welke aan de zwakke handen der fransche monarchie ontvallen was. De magt of het aanzien van *Pruissen* werd niet meer betwist, en men kon reeds vooruitzien, wat men eens van den aangroei der Noordsche mogendheden te wachten zonde hebben. *Oostenrijk* aan het naastbijgelegene boven de uitgestrektheid de voorkeur gevende, vestigde zijn oog op *Italie*, en stond de *Nederlanden* en daarmede de bakermat van KAREL V. af. Op dat tijdstip leerden de sterken zich tegen de zwakken te vereenigen en hen te onderdrukken. *Polen* bezweek onder eenen drievoudigen aanval, omdat het door zijne plunderaars wegens eene woeligheid gestraft werd, voor welke het hun geene verantwoording schuldig was. Te *Petersburg* hadden de soldaten over het lijk van haren gemaal eene vrouw op den troon gevoerd. Sedert HENDRIK van *Transtamare* had *Europa* niets dergelijks gezien. *Koppenhage* had ook zijne treurspelen, en eene koningin was van den troon in de gevangenis overgegaan. In *Frankrijk* kwam alles in den schoot der wellust tot verval; eene wellust, die den luister des troons echter niet verzwakte, hoe weinig verschooning er ook voor dezelve te vinden was. In dat land, waar al te dikwijls het gezag is uitgeoefend door diegenen, welke het door de Salische wet ontzegd was, had de troon een weg van toenadering geduld, die beneden zijne waardigheid was. De wanorde, het misbruik van magt te baat nemende, leerde *Frankrijk* welhaast, dat het geene waarborgen voor zijne vrijheid meer had. Spoedig volgde daarop een dood zonder roem, en zonder droefheid na te laten. Men behoort op te merken, dat, toen dit alles plaats greep, het groote rijk van MONTESQUIEU en VOLTAIRE juist inviel, en dat deze twee fakkels, de geheele wereld verlichtende, tegen over de ministers stonden, te midden der grootste opeenstapeling van misbruiken, die er in dit tijdvak plaats vonden. De tegenstelling kon niet ten voordeele van deze laatsten uitvallen. De list en de wanorde verijdelden de beste voornemens en konden zich met de tegenwoordigheid van de TURGOTS, de MALESHERBES en de NECKERS niet verdragen. De Amerikaansche omwenteling, door koningen ondersteund, begon uit te barsten; de maar al te beruchte twisten en verdeeldheden vervulden het tijdvak tot aan 1789, wanneer de Fransche omwenteling, waarmede het tweede tijdperk begint, losbrak. Uit welk oogpunt werd deze omwenteling beschouwd, en hoe werd zij, zoo wel binnen als buitenslands, bestreden? De geschiedenis leert het ons. Gelijk men ze niet had weten voor te komen noch te ontwijken, wist meu dezelve nu ook niet te besturen. De deugd, niet in staat zijnde het gebrek aan bekwaamheid te vergoeden, zoo bezweek het koningschap in *Frankrijk*; deszelfs verduistering duurde veertien jaren lang. En hoe gedroegen zich de vorsten buiten 's lands? Welke kracht, welke vereeniging, welke overeenstemming met zich zelven hebben zij getoond? Terwijl men zeide voor de regten der troonen te strijden, brak men dien in *Polen* af, en maakte men zich van de puinhoopen van dien in *Frankrijk* meester. Vermoeid van eene bedriegelijke verbroedering, van eenen strijd, even ontmoedigende om de verkeerde berekeningen, als om de slechte uitkomsten, een groot deel der vorsten van *Europa* maakte vrede met de verwoesters van het koningschap in *Frankrijk*, verbond zich aan hen; met *Napels*, *Spanje* en *Parma* aan het hoofd. Wanneer de bloeddorstige, regeringlooze republiek had plaats gemaakt voor het regelmatige gemeenebest, schitterende van militairen roem, en door eene algemeene erkenning bevestigd, kende de hulde en de eerbied jegens het hoofd van het nieuwe stelsel geene grenzen meer. In dien tijd zag *Petersburg* voor de tweedemaal de Majesteit van den troon geschonden en den vorst onder dolken bezwijken. Welhaast verhief zich een nieuwe koninklijke stam in *Frankrijk*, die ver boven de oude uitstak. De eerbewijzingen en de hulde waren evenredig aan deze verhevenheid. Door deze nieuwe magt zag men met één woord, met één oogwenk de troonen afgebroken, veranderd en even als van het eene in het andere land overgebragt. Toen zag men ook de gebeurtenissen van *Bayonne*, de vernederingen van *Valençaij*, de verbanning uit *Stokholm*, de oude heerschappijen door andere vervangen, en de nog pas opgerigten het voorwerp der hulde worden, die men gewoon was aan de eerstgemelde te bewijzen. Het bloed, door zijne fierheid berucht, werd met een ander vermengd, dat slechts doorluchtig en geheiligd was door den roem, het geluk en de vrees. En, om de maat van dit alles vol te maken, van het toppunt dezer grootheid aanschouwde men eenen val en eene vernedering, zoo diep als de menschheid er nog geene gekend had, medeslepende in derzelver gevolg al die luistervolle omgevingen van den tweeden rang, waarvan zich die hooge Majesteit voorzien had, als zoo vele trappen, om zich tot haar te verheffen. Aldra is men tot het derde tijdvak in 1814 of dat der restauratie gekomen. Welk oogenblik voor het koningschap! Welke wonderbare gunstige omstandigheden voor hetzelve. Alles scheen ten behoeve van hetzelve geschied te zijn. De bijldragers van het gemeenebest, de overdrijvingen van het keizerrijk hadden hunnen tijd gehad, en hunne kracht verloren. Teruggekomen tot hetgeen alleen waar en goed is in de burgerlijke maatschappij, had een ieder zijne vroegere dwaling leeren kennen. Een onbewimpeld verbond der regten van het volk, met die van het koningschap, zou even als de haven zijn geworden, die men te midden van de woedende stormen gezocht had. Gedurende een oogenblik geloofde men die te bereiken. Het verbond van het Noorden was in 1814 *liberaal* te *Parijs* gekomen. Het weifelde in 1815 en ging bepaaldelijk op het congres van *Aken* weder achterwaarts. Sedert dien tijd heeft men congressen, gewapende tusschenkomsten en de volstrekte magt overal gevestigd gezien, waar dezelve de overhand hebben verkregen; het verbond der magtigen heeft zich van het bestuur van *Europa* meester gemaakt. De beginselen, die alle *regt* aan het volk ontnemen, en hetzelve eeniglijk en uitsluitend aan de vorsten toekennen, zijn openlijk te *Laijbach* verkondigd; een algemeen beperkend stelsel is aangenomen en met volharding gevolgd, terwijl de godsdienst en de aristocratie tot hulp van hetzelve zijn geroepen.

Ik begrijp wel, dat men zegt, dat dit alles voor de goede orde in *Europa* is geschied. Ik hecht geloof aan de goede gezindheden. Maar ik vraag naar de goede uitkomst er van, en of deze geschikt is om de onafhankelijke volken, die deze uitkomsten zien, voor het koningschap genegen te maken, want dit is eigenlijk de vraag. Wanneer er bovendien zoodanige processen opkomen, als waarvan *Engeland* heeft weergalmd, aanslagen als die van *Bemposta*, besluiten als die van de haven van *Santa-Maria*; weigeringen tot betaling van schulden, welke in grooten nood waren aangegaan, onder voorwendsels, die uit eene verandering van gegevene omstandigheden genomen zijn; kwijtscheldingen van straf, die ingetrokken, beknibbeld of door mishandelingen bezwaard zijn; wanneer men verbanningen ziet plaats hebben, en de herbergzaamheid ziet verbieden; wanneer men even als een mijnwerker onder den grond verborgen volstandig werkt, om de toegestane vrijheid te verminderen, — welke genegenheid verwekt men dan voor eene orde van zaken, waaraan alle die daden zijn toe te schrijven? Ik doorgrond het gevolgde stelsel, maar ik zie ook de gevolgen, die het op hen moet hebben, die het zien werken. Eene groote omwenteling heeft de oude maatschappelijke gesteldheid doen omkeeren; en die omwenteling is, zoo als men erkennen moet, nooit wel begrepen geweest door diegenen, welke op zich hebben genomen, dezelve te hervormen. Zij willen de godsdienst en den troon bevestigen, hetwelk op zich zelve zeer prijsselijk is; er bestaan daaromtrent geene moeijelijkheden, dan ten aanzien van de middelen. Deze, uit de natuur der zaken getrokken, en in eene juiste verhouding aangewend wordende, wachten dezelve, ver van tegenspraak te zullen ondervinden, eene algemeene ondersteuning. Men moet dus voornamelijk op den aard of de soort van de gebruikte middelen acht geven; en om te weten, welke denkbeelden die in *Amerika* hebben doen ontstaan, moet men niet oordeelen naar hetgeen de belanghebbenden bij het sijstema in *Europa* er over zeggen of denken. Dat de geestelijkheid en aristocratie in *Europa* eene orde van zaken vergoden, waarbij zij hunne rekening vinden, — wat gaat dit *Amerika* aan, dat noch eene staatkundige geestelijkheid noch eene aristocratie heeft? Dat men een groot gewigt hecht aan den luistervollen staat, dien den koningen voeren, als een geschikt middel tot inboezeming van eerbied aan het volk, — welk belang kan *Amerika* daarin stellen, waarvan het volk min talrijk en eenvoudig is. De koninklijke regeringen in *Europa* zijn kostbaar, soms zeer verkwistend; de lasten van die in *Amerika* bijkans ongevoelig. Het koningschap vereischt eene opklimming van rangen, die de vijandin der gelijkheid is, welke *Amerika* bezielt. De vrijheid is op het monarchaal vasteland van *Europa* zeer beperkt, in *Amerika* is dezelve volkomen. In *Europa* is zij eene uitzondering; in *Amerika* een algemeen regt. In *Europa* wordt het monarchaal beginsel op den voorgrond gesteld, hetwelk gemakkelijk tot alle die vorderingen en uitbreidingen van magt is aan te wenden. In *Amerika* is het maatschappelijk beginsel (volgens hetwelk de maatschappij om den mensch bestaat, die er het oogmerk en de drijfveer of de bestuurder van is) de regel en de grondslag van alles. In *Europa* heerschen de willekeurige daden (*coups d'état*) van het bestuur; in *Amerika* de regelmatige gang der wetten. *Amerika* aanschouwt de twisten, die er tusschen de vorsten van *Europa* bestaan; het haat de tegenstrijdigheden, de logenstraffingen in *Spanje* en te *Troppau* gegeven. Het ziet de geheime sluipwegen, om zich van het gezag te verzekeren, en om er andere van uit te sluiten, in een woord, het ziet en beoordeelt, wat er gebeurt. In weinig dagen brengen duizend gevleugelde boodschappers de tijding over van al wat er in *Europa* voorvalt, gelijk zij in dit werelddeel het verhaal der gebeurtenissen aanvoeren, die in *Amerika* plaats vinden.

Zoodanig is toch het onvermijdelijk en noodzakelijk gevolg der bestaande betrekkingen, die de onderscheidene deelen der wereld aan een verbinden. Indien de Engelschen eenen grooten afkeer voor het stelsel van het vasteland betoonen, hoe zou dan *Amerika* genegenheid voor de beginselen kunnen ondervinden, die hetzelve hebben daargesteld. Men zou zeggen, dat de keizer van *Brazilie* zich even als een republikeinsch zendeling in *Amerika* is komen nederzetten. Maar hij zal voorzeker noch het goddelijk regt, noch dat der legitimiteit inroepen. Alles heeft tot de daarstelling van zijnen troon medegewerkt. En echter naauwelijks op dezen pas opgerigten troon gezeten, jaagt deze vorst tweemaal het wetgevend ligchaam uiteen, en van de eene willekeurige daad des bestuurs tot de andere voortgaande, is hij welhaast een volstrekt monarch geworden. In *Mexico* heeft ITURBIDE het koningschap geene betere diensten bewezen. *Mexico* scheen er door veranderd te zijn, daar hij hetzelve tot grondslag van zijne nieuwe waardigheid had gelegd. Hij had deze van *Spanje* gevraagd, en zonder weerzin over deszelfs weigering te gevoelen, rigtte hij het koningschap op zijn eigen grondgebied op. Ook daar heeft, na verloop van eenige dagen, het betooverende van het gezag reeds zijn gevolg of uitkomst voortgebragt. Men geraakt in bedwelming, maakt misbruik van magt, en valt. Men neemt de toevlugt tot de republiek, als eene schuilplaats en het uiteinde van zoo vele plagen. Het schijnt, dat er eene zamenzwering tegen het koningschap en deszelfs vestiging in *Amerika* bestaat. Wat zou men kunnen antwoorden, indien het de dringende voorstellingen en aanprijzingen tot daarstelling van monarchale regeringsvormen afweerde, met te zeggen: hoe! stelt men ons voor, om ons met instellingen te bezwaren, die voor hare duurzaamheid noodig hebben, dat alle krachten der maatschappij zich om haar heen vlijen, terwijl omgekeerd iedere instelling eigenlijk aan de maatschappij krachten moet schenken? Welke achting kunnen menschen, bezield met een onwelvoegelijken ijver, ons voor het koningschap inboezemen; menschen die hetzelve steeds in stugheid en in een naargeestig licht voorstellen, terwijl het altijd te midden van den roem moet te voorschijn treden; die steeds in het aandenken terugroepen, wat in eene altijddurende vergetelheid bedekt moest blijven, en die behagen scheppen, om op de schavotten de hoofden te vertoonen, die in de wolken verborgen behoorden te

blijven? Zulke tegenstrijdigheden doen alle betoovering ophouden. Wanneer de standbeelden der goden geschonden worden, zijn de eerste slagen tegen de Godheid gerigt, en de tweede op het ongevoelige marmer.

Is het dus in waarheid wel te erkennen, dat men den Amerikaanschen grond heeft voorbereid, om het koningschap te ontvangen? Wanneer het laatstgenoemde zoo vele misslagen in *Europa* beging, wanneer onverstandige raadgevingen het die rigting gaven, welke het sedert vele jaren genomen heeft, — werkte men dan, om er in *Amerika* de genegenheid voor te winnen? Ziedaar wat de regtvaardigheid en de rede zeggen, in tegenstelling van die ijdele uitroepingen, die zich zelve wederspreken. Het grootste gedeelte der Europeanen begeert de hervorming van het stelsel, dat hen drukt, en het onafhankelijke en vrije *Amerika* zou met eene vrijwillige en overdachte keuze de instelling aannemen, die dat stelsel heeft te weeg gebragt. Zulks ligt geenszins in den aard der zaken. Wanneer het koningschap onder de Engelsche vormen in *Amerika* was verschenen, zou het aangenomen zijn geworden; maar met de vormen van het vaste land en van het Zuiden was zulks onmogelijk. Dergelijke vormen kunnen opgelegd worden, maar vrijwillig worden zij niet aangenomen, vooral niet door de volken der negentiende eeuw. AB.

In het artikel der Courant van den 14. November No. 145, *over Perzië en deszelfs oorlog met Rusland*, zijn de volgende drukfeilen ingeslopen:

Reg. 13	staat:	*Jassan*,	lees:	*Sassan.*
— 14	—	*Jassaniden*,	—	*Sassaniden.*
— 30	—	*Joffaniden*,	—	*Soffaniden.*
		Gaznariden,	—	*Gaznaviden.*
— 31	—	*Bajiden*,	—	*Bujiden.*
— 37	—	*Knowarezoniers*,	—	*Khowarezmiers.*
— 66	—	KEIM-KHAN,	—	KERIM-KHAN.
— 93 en 98	—	*Makran*,	—	*Mekran.*
— 108	—	*Kaspische pont*,	—	*Kaspische poort.*
— 109	—	*Faits*,	—	*Fars.*
— 112	—	*Stijrkanie*	—	*Xtijrkanie.*
		Baktriarie,	—	*Baktriane.*
— 146	—	*Kan*,	—	*Kom.*
		Karbin,	—	*Kasbin.*
— 193	—	*Elborus*,	—	*Elbours.*
— 199	—	*Khawaresm*	—	*Khowaresm.*

ARNHEM, den 21. November.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Paal:

Den 20. Nov. 2 El 0 Palm 5 Duim; gewassen 0 D. gevallen 0 D

Den 21. dito. 1 El 9 Palm 0 Duim; gewassen 0 D. gevallen 15 D

---

† † † DE ONTVANGER DER DOMEINEN te *HARDERWYK*, is voornemens, als daartoe geautoriseerd, ten huize van *C. WEYN*, Kastelein in het groote Logement op *'t Loo*, op Woensdag den 29. November aanstaande, des morgens ten 10 ure, publiek aan den minstbiedenden aan te besteden: het doen van eenige REPARATIEN aan de DOMINIALE MOLENS onder *Apeldoorn*. Het Bestek en de Conditien zullen ten huize voornoemd ter visie liggen, en de aanwijzing der aan te besteden Werken acht dagen voor de aanbesteding in loco geschieden.

De Ontvanger voornoemd,
VAN BROECKHUISEN.

§ § § COMMISSARISSEN der NEGOTIATIE voor den STRAATWEG tusschen *de Grebbe* en *Dieren*, adverteeren mits deze, dat, op Maandag den 4. December 1826, des middags te 12 uren, op het Gouvernements-Gebouw te *Arnhem*, zal worden overgegaan tot de Uitloting van TWEE AANDEELEN in de gemelde Negotiatie, ingevolge Art. 6 van het Contract; ten einde de geïnteresseerden, des verkiezende, daarbij kunnen tegenwoordig zijn.

† † † De Crediteuren in het Faillissement van *JACOB JOSEPH DE HAAS*, Koopman, woonachtig te *Zutphen*, doch bij voortduring zich van zijne woonplaats absent houdende, welke hunne pretensien ten laste van gemelden *DE HAAS* verzuimd hebben te verifiëren en te beëdigen, worden bij dezen verwittigd, dat, op voordragt van den Heer Regter-Commissaris in gemelde Faillissement, bij vonnis der Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te *Zutphen*, als waarnemende de functien der Regtbank van Koophandel, in dato den zevenden November ll., voor dezelven een nieuw delai, ten voorschreven einde, is verleend, wordende alzoo, uit krachte van gemelde Vonnis, hiermede voor het laatst opgeroepen, alle zoodanige CREDITEUREN, ook die buiten dit Rijk zijn wonende, om de bewijzen hunner Schuldvorderingen, ten laste van gemelden Failliet en Boedel, onverwijld, (geschreven op behoorlijk Zegel) in te leveren tegen Recepis, in handen van den Ondergeteekenden Definitieven Curator in hetzelve Faillissement, Mr. *W. J. M. SCHAS*, Procureur, woonachtig aldaar, en voorts om in persoon of bij eenen behoorlijk gevolmagtigde, te compareren op Donderdag den eersten Februarij 1827, zeven en twintig, des voordemiddags ten tien ure, ter Raadkamer van van gemelde Regtbank, op het Raadhuis te *Zutphen*, ten einde almog, ten overstaan van gemelden Heer Regter-Commissaris, hunne Schuldvorderingen te verifiëren en te beëdigen.

Zutphen, den 17. November 1826.

W. J. M. SCHAS.

§ † § De Eigenaren zijn voornemens, om, ten overstaan van den Notaris Mr. *H. W. VAN MARLE*, op den 29. November 1826, des voordemiddags ten tien ure, aan het *Koerhuis* bij *Deventer*, te doen inzetten en veertien dagen daarna te verkoopen: Het ERVE en GOED ULTERINK, gelegen in *Eefde*, drie kwartier uurs van *Zutphen*, *Warnsveld*, *Gorssel* en *Almen*, en twee uur en een kwartier van *Deventer*, bestaande in een BOUWMANSHUIS met een LANDHEERSKAMER en verdere GETIMMERTEN, WANDELINGEN, BOUW- en WEIDELANDEN, AKKERMAALSCH-BOSSCHEN enz.; te zamen groot omstreeks zes en vijftig Bunders en vrij van overstrooming. Voorts op den dag der toeslag dertien Perceelen meest BEUKEN BOOMEN en twee Perceelen AKKERMAALSCHHOUT. De aanwijzing zal gedaan worden door den Meier op het Erve.

† † † Op den 14. December 1826, des voormiddags om 11 uren, zullen te *Wageningen* (Provincie *Gelderland*) op *Wolfswaard*, publiek in perceelen en massa's geveild en aan den meestbiedenden verkocht worden:

230 Stuks geheel gave, zware en zeer lange YPENBOOMEN, hebbende alleen daarbij eene buitengewone lengte en velen ter dikte van 65 Nederlandsche Duimen over kruis, dienstbaar tot allerhande werk, staande op de Laan van *Wolfswaard*, nabij de stad *Wageningen* en de Rivier den *Rijn*; kunnende met weinig kosten te water gebragt en ook zeer gevoegelijk per As vervoerd worden.

Informatie te bekomen bij den Rentmeester *J. VAN RYN*, te *Wageningen*.

§ † § Op Dingsdag den 12. en Woensdag den 13. December aanstaande, PUBLIEKE VERKOOPING van eene groote partij SCHEEPS-TIMMER en WERKHOUT, in de Vorstelijke Salmsche Bosschen nabij *Stadlohn* en *Ahaus*, een en een half uur van de bevaarbare en in den *Yssel* uitkomende *Berkel* gelegen; de lijst over de opname van dit Hout en Veil-Conditien kunnen van den 1. December af bij de Ondergeteekende en ook bij den Heer Rentmeester *GRONSZ*, te *Ahaus*, worden ingezien. — Het genoemde Hout is mede UIT DE HAND TE KOOP.

Boekhold, den 16. November 1826.

De Vorstelijke Salm Salmsche Rentkamer,
KORBACH.
MEIJER.

§ § § Op den zevenden December 1826, des voordemiddags ten elf ure, zullen, ten huize van den Kastelein *DE ROOS*, aan *de Steeg*, Kanton *Velp*, publiek ten overstaan van den te *Dieren* resiederenden Notaris *VON ROSENTHAL*, worden verkocht:

46 Perceelen zware BEUKEN-, EIKEN- en ESSENBOOMEN,

5 Perceelen EIKEN AKKERMAALSHOUT, en

8 Perceelen ESSEN HAKHOUT.

Alles staande onder *Middagten*.

Aanwijzing te bekomen bij den Werkbaas *AREND SCHUT*, aan *de Steeg* voornoemd.

† † † Op den elfden December 1826, des namiddags ten twee ure, zullen, ten overstaan van den te *Dieren* residerenden Notaris *VON ROSENTHAL*, ten huize van den Kastelein *HUPKES*, te *Dieren*, publiek worden verkocht:

Eene aanzienelijke partij zware BEUKEN BOOMEN, staande op het Landgoed *Heuven*, Kanton *Velp*, welke 8 dagen voor de verkooping zullen genommerd zijn.

ANNONCE.

Voortaan zal de Diligence van *Arnhem* op *Amsterdam* en vice versa over *Amersfoort*, slechts driemaal 's weeks loopen, en wel van *Arnhem* op Zondag, Dingsdag en Donderdag, en van *Amsterdam* op Zondag, Dingsdag en Vrijdag, vertrekkende des morgens ten half zeven uur van *Arnhem* van het Bureau der Vereenigde Postwagenveeren in de Wijnstraat, en van *Amsterdam* van het Singel, bij het Koningaplein, Commissaris *VAN DER HORST*, van waar mede, en wel dagelijks des morgens ten 7 uur, afrijd de Diligence over *Utrecht* en *Wageningen* naar *Arnhem*, *Nijmegen* en *Zutphen*, en over *Utrecht* en *Amersfoort* naar *Deventer*.

MODES.

Mdme LYBART a l'honneur d'annoncer, qu'elle arrivera en cette ville avec un Assortiment complet de MODES *et* NOUVEAUTÉS. *Samedi, le 25 Courant; elle descendra à l'Hôtel de Brunswick.*

* * UIT DE HAND TE KOOP: Een GRUTMOLEN met zijn TOEBEHOOREN. Te bevragen bij den Eigenaar *ARN. PUNTMAN*, te *Groenlo*.

† † † UIT DE HAND TE KOOP: Een Span, hard bij den weg loopende, bruine geenghlesterde tweehands MERRIENPAARDEN. Te bevragen bij den Boekverkooper *WANSLEVEN*, te *Zutphen*, bij wien te bekomen zijn LOTEN op het Mettermusche Landgoed, à *f* 10:75. Brieven franko.

, Bij H. C. A. THIEME, te *Zutphen*, is van de Pers gekomen en alom verzonden:

I. J. D. PASTEUR, Handboek voor den Ingenieur, 2de deel. Met het 3de Deel, dat spoedig gereed zal zijn, is dit belangrijk Handboek kompleet.

II. J. VAN WIJK Rz., Handleiding tot de Aardrijkskunde, eene kaart, 3de deel. 3,90

III. J. G. STRUCHTMEYERI Rudimenta Graecae ... emendata et aucta J. F. BERGMAN. 1,10

IV. Boert en ernst, of verzameling van ... deel. 1,90

V. Levensbeschrijving van beroemde Mannen uit de oude Geschiedenis ... 0,65

VI. F. JACOBS en ... Leesboek, ten dienste ... naar de 6de Hoogduitsche uitgave door ... rector der Latijnsche Scholen te Zwolle, 1ste Deel. 1,25

VII. Algemeen Woordenboek van Kunsten en Wetenschappen, voor den Beschaafden Stand en ten behoeve des Gezelligen Levens, onder medewerking van een aantal Vaderlandsche Geleerden bijeenverzameld, door Gr. NIEUWENHUIS, 6de deel, R — S. 6,65

, De TANDMIDDELEN van den, door de Provinciale Geneeskundige Commissie van *Gelderland* geautoriseerden, Tandmeester *LEHMAN JOSEPH SON*, worden in commissie verkocht, bij de Boekverkoopers *C. A. THIEME*, te *Arnhem*, en *W. C. WANSLEVEN*, te *Zutphen*; bij den Kunstdraaijer *STRONK*, te *Nijmegen*, en bij den Kastelein *VERMEER*, in het *hof van Berlijn*, te *Zevenaar*.

De Tandmiddelen zijn: Een TANDPOEDER, ter onderhouding en zuivering der Tanden, zonder het glazuur te benadeelen, à 50 Ct het Pakje, en een Tand- en Tandvleesch versterkend ELIXER, ter bevestiging van Scorbutieke en losse Tanden, ter verhoeding der aansteking van dezelve, en ter zuivering van het bloedende en sponsieuse Tandvleesch à *f* 1 - : het kleine, en *f* 1 - 50 het groote Flesje.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.